

Radboud Universiteit

Radboud Rechten

Magazine voor alumni van de
Faculteit der Rechtsgeleerdheid

Lustrumeditie

#31

OP DE COVER:
Hansko Broeksteeg

Hansko Broeksteeg is gespecialiseerd in politiek staatsrecht en gemeenterecht. Hij onderzoekt het snijvlak tussen politiek en rechtspraak. In deze editie vertelt hij over zijn carrière, inspiratiebronnen en het afbrokkelen van het staatsrechtelijk besef in de politiek.

Woord vooraf

100 jaar Nijmeegse rechtenfaculteit: een bijzondere mijlpaal

Het is mij een groot genoegen om u te verwelkomen bij een speciale editie van ons alumnimagazine *RadboudRechten*. Dit jaar vieren we namelijk een bijzondere mijlpaal: de Nijmeegse rechtenfaculteit van de Radboud Universiteit bestaat 100 jaar!

In de afgelopen eeuw heeft onze faculteit een belangrijke rol gespeeld in het vormen van vele generaties rechtenstudenten tot gedegen juridisch professionals. We hebben ons al die jaren ingespannen om hoogwaardige academisch-juridische opleidingen aan te bieden aan onze studenten, met een sterke nadruk op het positieve recht en de wisselwerking met de rechtspraak. Het gaat daarbij niet alleen om verwerven van juridische kennis, inzicht en vaardigheden, maar ook om de persoonlijke ontwikkeling van onze studenten. Vergeleken met een aantal andere rechtenfaculteiten in Nederland is de Nijmeegse faculteit altijd redelijk kleinschalig gebleven en was er gelukkig nog gelegenheid voor persoonlijk contact.

In 100 jaar heeft de rechtenstudie in Nijmegen veel veranderingen doorgemaakt. De curricula van de opleidingen veranderden bijvoorbeeld ingrijpend door de invoering van de bachelor-masterstructuur eind vorige eeuw. De faculteit ontwikkelde in de loop der jaren diverse nieuwe opleidingen en bijzondere onderwijsprogramma's. Kenmerkend voor de Nijmeegse rechtenfaculteit was dat de wetenschappelijke staf en de ondersteuning

door de jaren heen veel energie heeft gestoken in het handhaven van de hoge kwaliteit van de opleidingen, met uitstekende beoordelingen tot gevolg.

Als alumni van onze faculteit heeft u allemaal bijgedragen aan onze succesvolle geschiedenis. Er staan dit jaar dan ook enkele mooie activiteiten op de rol (zie daarvoor de aankondigingen verderop in dit blad) om dit samen met u te vieren. Verder in deze editie van *RadboudRechten*: collega Hansko Broeksteeg komt aan het woord over zijn recente oratie 'Conflicten tussen overheden'. Alumna Nancy Villevoeye-Geers vertelt over haar werk als ombudsfunctionaris bij de Radboud Universiteit en Marc Guelen neemt u mee in de wereld van subsidie-advies. Collega Corjo Jansen sluit zijn rubriek 'Uit de geschiedenis van de Nijmeegse juridische faculteit' af met een verhaal over de 'moderne' faculteit.

Ik wens u veel leesplezier.

Paul Bovend'Eert
Alumnidecaan

12 Op de spreekstoel
Grotius Chairholder Arno van Suilen
over zijn voetbaljaren bij NEC en een
avontuur in Caribisch Nederland.

20 Nancy Villevoeye-Geers
De Radboud ombudsfunctionaris vertelt
hoe de-escaleren de rode draad in haar
carrière werd.

In deze uitgave

4 Nieuws
Nieuws over de lustrumfestiviteiten
en zeven nieuwe eredoctoraten

6 Hansko Broeksteeg
De kunst van de juiste vragen stellen

9 Alumni office
Contractonderwijs voor alumni en
terugblik Van der Grintenlezing

10 Uit de geschiedenis
Corjo Jansen beschrijft de 'moderne'
Nijmeegse juridische faculteit.

13 CPO
Centrum voor Postacademisch Juridisch
Onderwijs.

17 First Case Scenario
Anna Tenhagen beschrijft haar eerste
stappen als kandidaat-notaris bij
KienhuisHoving.

18 Onderzoek
Juridisch advies over het voorstel voor
een Verordening betreffende de Europese
Ruimte voor gezondheidsgegevens

22 Buiten Rechte
Marc Guelen over hoe hij drie succesvolle
bedrijven opzette in de subsidiebranche.

24 In the Picture
100 jaar rechtenfaculteit tentoongesteld

COLOFON 'RadboudRechten' is een uitgave van de Faculteit der Rechtsgeleerdheid van de Radboud Universiteit en wordt verspreid onder alumni en masterstudenten van de faculteit. **Redactie:** Dennis Arns, Paul Bovend'Eert, Myrthe Bronsdijk-van Dorst, Thomas Haenen, Natascha Heijster, Corjo Jansen, Niek de Jong, Antal Putman, Machiel van Zanten **Ontwerp:** goedcommunicatie, Nijmegen **Fotografie:** Dick van Aalst, Teun Brouwer, Duncan de Fey, Dianne Meijssen, Niek Toni **Druk:** Zalsman B.V.

Informatie: Heeft u een vraag over activiteiten voor alumni of wilt u reageren op dit magazine? Stuur dan een e-mail naar alumni@jur.ru.nl. Dit magazine is zo zorgvuldig mogelijk samengesteld. Aan de inhoud kunnen geen rechten worden ontleend. **Duurzaamheid:** RadboudRechten is verpakt in 100% biologisch afbreekbare folie. Wilt u het magazine liever online ontvangen? Stuur een e-mail naar alumni@jur.ru.nl.

Nieuws

Hier leest u enkele uitgelichte nieuwsberichten over de Nijmeegse rechtenfaculteit.

100 jaar Nijmeegse rechtenfaculteit de festiviteiten

In 2023 bestaat de Nijmeegse rechtenfaculteit 100 jaar. Bij de oprichting in 1923, destijds nog de Roomsche Katholieke Universiteit Nijmegen genaamd, bestond de universiteit slechts uit de Faculteit der Letteren en Wijsbegeerte, de Faculteit der Theologie en de Faculteit der Rechtsgeleerdheid. Als één van de oudste faculteiten van de Radboud Universiteit zijn wij het natuurlijk aan onze stand verplicht om voor dit lustrum groots uit te pakken om zo een onvergetelijke ervaring te creëren voor onze studenten, medewerkers, alumni en relaties!

Naast het centrale programma van de Radboud Universiteit organiseert de rechtenfaculteit daarom ook enkele lustrumactiviteiten speciaal voor haar studenten, medewerkers en alumni. U als alumnus bent van harte uitgenodigd bij de volgende feestelijkheden:

Alumniconcert met Arthur & Lucas Jussen

Zaterdagavond 9 september - Alumniconcert met Arthur & Lucas Jussen (kosten €12,50, inclusief aangeklede borrel na afloop), Concertgebouw de Vereniging (Meer info volgt)

Van der Grintenlezing met eredoctor Geert Corstens

Donderdag 19 oktober - Van der Grintenlezing met eredoctor Geert Corstens, Aula (Meer info volgt)

Lawlands

Bent u in de afgelopen jaren afgestudeerd (tot maximaal vijf jaar geleden)? Dan bent u ook van harte welkom bij het lustrumfestival **Lawlands**. Op **vrijdag 15 september** pakken we groots uit met dit festival. Vanaf 16.00 uur worden het Grotiusgebouw en het grasveld eromheen omgetoverd in een waar festivalterrein, met onder meer food trucks, kraampjes en optredens van diverse (bekende) artiesten.

Het hoofdpodium wordt buiten het gebouw geplaatst en binnen in het gebouw maken we gebruik van de grootste collegezaal en de hal. De collegezaal biedt ruimte aan enkele cultureel georiënteerde voorstellingen. In de hal presenteren alle juridische studieverenigingen zich met ieder hun eigen kraampje. Om 22.00 uur sluit een bekende zanger/dj het festival af met een live-set.

100 jaar
Rechten in Nijmegen

Zeven nieuwe eredoctoren in lustrumjaar

Ter ere van haar honderdjarig bestaan reikt de Radboud Universiteit in 2023 zeven eredoctoraten uit. **Geert Corstens ontvangt een eredoctoraat namens de rechtenfaculteit. De overige ontvangers zijn Michael Sandel, Mary Beckman, Fabiola Gianotti, Stella Nkomo, Marc Van Ranst en Sandra Graham. Corstens neemt zijn eredoctoraat in ontvangst tijdens de jaarlijkse Diesviering op 17 oktober 2023.**

Normaal gesproken deelt de Radboud Universiteit elk jaar één of enkele eredoctoraten uit tijdens de Dies Natalis, de verjaardag van de universiteit. Maar omdat de universiteit in 2023 haar honderdjarig bestaan viert, krijgt elk van de zeven faculteiten de gelegenheid een eredoctoraat toe te kennen.

De ontvangers zijn uitgekozen met oog op de Radboud-lustrumgedachte 'van betekenis zijn'. De aanstaande eredoctores hebben zich ieder op hun eigen manier ingespannen om hun vakgebied op een hoger plan te brengen en daarmee de wereld mooier te maken. Ze vervullen daarom belangrijke voorbeeldfuncties voor anderen zowel binnen als buiten hun vakgebieden.

Geert Corstens, hoogleraar Strafrecht en voormalig president Hoge Raad Als president van de Hoge Raad kwam Geert Corstens sterk op voor de rechtsstaat en een goede toegang tot het recht voor iedereen. Hij heeft een groot aantal indrukwekkende wetenschappelijke publicaties het licht doen zien en levert nog regelmatig wetenschappelijke bijdragen over bedreiging en bescherming van de rechtsstaat. Van 1982 tot 1995 was Corstens hoogleraar Straf- en strafprocesrecht aan de Radboud Universiteit. Tijdens deze periode liet hij reeds een grote belangstelling zien voor de maatschappelijke kanten van het strafrecht. Hij gaf belangrijke aanzetten tot de verdere ontwikkeling van de beginselen van een behoorlijk procesrecht. Corstens is genuanceerd en weet rekenschap te geven. Zo liet hij onderzoek doen naar de rol van de Hoge Raad in de Tweede Wereldoorlog. Bij de herdenkingen van de Slag om Arnhem zette hij thema's als 'Moreel kompas' en 'Verzoening' op het programma. In binnen- en buitenland geeft hij lezingen, van grote podia tot het zaaltje in de wijk.

Universitair nieuws

100 jaar Radboud Universiteit

Op 17 oktober 2023 bestaat de Radboud Universiteit 100 jaar. Al 100 jaar zijn we van betekenis met ons onderzoek en onderwijs. Het lustrum heeft dan ook als thema 'Van betekenis'. Om stil te staan bij de mijlpaal van 100 jaar Radboud Universiteit zijn er verschillende lustrumactiviteiten, met name in mei en oktober 2023. Kijk op www.ru.nl/over-ons/radboud-100-jaar voor het volledige programma.

Sterkste MRI-scanner wordt gebouwd in Nederland

Het Donders Instituut ontvangt samen met zes partners een Roadmap-subsidie van 19 miljoen euro van NWO. Hiermee wordt in Nijmegen de eerste MRI-scanner ter wereld gebouwd met een magneetsterkte van 14 tesla. Door hoge gevoeligheid van de scanner kunnen wetenschappers bijvoorbeeld de hersenen gedetailleerder in beeld brengen, maar kunnen ze ook nieuwe inzichten opdoen in onderzoek naar ziekten in het hele lichaam.

Europese Centrale Bank kan inflatie sneller omlaag brengen als overheden meebewegen

De Europese Centrale Bank kan met een renteverhoging inflatie sneller omlaag brengen als overheden in hun begrotingsbeleid dezelfde kant op bewegen. Dat blijkt uit een studie van econoom en junior-docent Roben Kloosterman en hoofddocent Monetair en Financieel Beleid Koen van der Veer. De resultaten laten zien dat inflatie sterker daalt wanneer overheden bij een renteverhoging bezuinigingen of belastingverhogingen doorvoeren dan wanneer ze maatregelen nemen die de economie juist stimuleren.

Radboud Recharge Opladen met nieuwe kennis

Op de hoogte blijven van ontwikkelingen in uw vakgebied of juist nieuwe terreinen verkennen? Radboud Recharge bundelt de beste wetenschappelijke artikelen, activiteiten en cursussen van de Radboud Universiteit in één overzichtelijke service, die volledig is aan te passen aan uw interessegebieden. www.radboudrecharge.nl

Gastlessen rechtsstaat op basisscholen

Mag je iemand 'gecremeerde kroket' noemen? Waarom draagt een rechter eigenlijk een toga? Mag je zomaar snoep kopen in Duitsland? En wat kun je doen als een klasgenoot je op Facebook beschuldigt van het stelen van een Cito-toets? Dit zijn enkele voorbeelden van vragen die studenten samen met basisschoolleerlingen bespreken tijdens gastlessen op basisscholen. Op initiatief van universitair hoofddocent Internationaal en Europees recht Jasper Krommendijk is onlangs dit gastlessen-project over de rechtsstaat gestart.

Een goed begrip van de rechtsstaat is essentieel, zeker bij onze toekomstige generatie burgers. Vanuit deze gedachte is universitair hoofddocent internationaal en Europees recht Jasper Krommendijk begonnen met een gastlessen-project in het kader van zijn Jean Monnet Chair over de rechtsstaat in de EU en de nationale rechtsordes. Dit driejarig project is gefinancierd door de EU en berust op vier pijlers: onderwijs, onderzoek, maatschappelijke discussie en publieksvoorlichting. Gastlessen over vrijheid en gelijkheid in groep 7 en 8 van basisscholen dragen bij aan rechtstatelijk bewustzijn. Leerlingen krijgen de Grondwet te zien en leren dat zij grondrechten en vrijheden tegenover de overheid genieten.

Abstracte en technische begrippen gaan leven

Een eerste week met drie verschillende gastlessen in twee klassen op een basisschool in Bommel zit er op. Krommendijk heeft deze lessen samen met rechtenstudenten voorbereid en verzorgd. Het idee is dat rechtenstudenten deze lessen uiteindelijk zelf in tweetallen gaan geven. Krommendijk is erg enthousiast over de lessen: "Het is geweldig om te zien hoe jonge kinderen zo in hun rol kunnen opgaan, zeker als ze een toga aan hebben. Vol eerbied gaat de hele klas staan als de rechters binnen komen. Ongelooflijk ook hoe kinderen al een scherp gevoel voor rechtvaardigheid hebben." Naast een simulatie van een rechtszaak bestaan de gastlessen onder meer uit een discussie over de grenzen van de vrijheid van meningsuiting, een puzzel-opdracht waarbij leerlingen grondrechten

"VOL EERBIED GAAT DE HELE KLAS STAAN ALS DE RECHTERS BINNEN KOMEN"

uit de Grondwet in een zoekplaat moeten herkennen en een debat in kleine groepjes over machtscheiding. "Erg leuk om te zien hoe abstracte en technische begrippen zoals machtscheiding of legaliteit toch tot de verbeelding spreken en gaan leven", aldus Krommendijk.

Leerzaam voor leerlingen én student-docenten

Leerlingen schreven over de gastlessen dat ze het leuk vonden dat ze zelf ook veel mochten doen en daarvan leerden. Een andere leerling schreef: "Ik vond het superleerzaam en dat we een rechtszaak mochten naspelen vond ik erg leuk!". Sommigen leerlingen wilden zelfs nog een tweede rechtszaak naspelen. De gastlessen zijn ook voor studenten een leerzame en leuke ervaring. Harm Welleweerd, tweedejaars European Law School, zegt dat er niets leuker is dan de passie die jij voelt voor iets door te kunnen geven aan kinderen, en te zien dat die passie ook daadwerkelijk overslaat op hun. "Superleuk en leerzaam om samen met kinderen stil te staan bij de basics van het recht en de fundamenten waarop onze samenleving gebouwd is. De kinderen hebben een andere, verfrissende kijk op het recht wat voor ons als studenten zo 'gewoon' is. Wanneer je lesgeeft leer je hun niet alleen wat, maar zij jou ook", aldus Harm.

Hankso Broeksteeg

De kunst van de juiste vragen stellen

Utrecht, Groningen, Maastricht, Nijmegen. **Hankso Broeksteeg** heeft een aanzienlijk deel van het staatsrechtelijke onderzoek en onderwijs in Nederland van dichtbij gezien. Onlangs sprak hij zijn oratie uit ter aanvaarding van zijn ambt als hoogleraar. In dit interview vertelt hij over zijn carrière, inspiratiebronnen en het afbrokkelen van het staatsrechtelijk besef in de politiek.

Tekst: Dennis Arns Foto's: Duncan de Fey

Broeksteeg werd geboren in Berghem, bij Oss. Na afronding van zijn middelbare school trok hij naar Utrecht voor de rechtenstudie. "Waarom Utrecht?" vraagt Broeksteeg zich hardop af. "Daar heb ik niet direct een antwoord op. Ik ben ook in Nijmegen gaan kijken, maar op de een of andere manier trok Utrecht mij toen meer." Lachend: "Nu zou ik natuurlijk een heel andere keuze hebben gemaakt, dat begrijp je." De keuze voor de rechtenstudie werd Broeksteeg in eerste instantie niet ingegeven door een interesse in het staatsrecht. "Ik was gegrepen door internationale verhoudingen en de vraag hoe je die kunt reguleren. Pas tijdens de studie kwam ik erachter dat ik staatsrecht eigenlijk veel leuker vond."

Politiek en recht

Broeksteeg denkt dat die interesse te maken heeft met de wisselwerking tussen politiek en recht. "De politiek maakt enerzijds het staatsrecht, anderzijds begrenst het staatsrecht de politiek. Die spanning en het vormgeven van een staat vind ik nog steeds erg interessant. En met name Henk Kummeling heeft een rol in mijn enthousiasmering gespeeld. Dat was een ontzettend begenadigd docent, die de actualiteit bij de colleges betrok." Er sluimerde al wel een politieke belangstelling bij Broeksteeg. "Later ben ik ook wat meer geïnteresseerd geraakt in de staatsrechtelijke onderwerpen waarbij politiek wat meer op de achtergrond speelt, zoals grondrechten en decentralisatie. Die verhoudingen tussen overheden – die ook in mijn oratie terugkomen – vind ik nog steeds reuze interessant."

In Utrecht vermaakte Broeksteeg zich uitstekend, ook buiten de collegezalen. "Ik was lid van de redactie van het facultaire juridische tijdschrift, de *Juncto* – overigens samen met mijn huidige collega's Danny Busch en Lucienne van der Geld. Ik was student-assistent bij

de vaksectie Staats- en Bestuursrecht en studentlid van het vakgroepbestuur. En ik deed daarnaast nog wat dingen in de jongerenpolitiek. Druk? Tsjja, als rechtenstudenten hadden we niet echt een vol programma. Dus die tijd heb ik inderdaad besteed aan dingen die ik interessant vond."

Bouwen aan een facultaire gemeenschap

Hoewel Broeksteeg mooie herinneringen koestert aan Utrecht, denkt hij dat de sfeer in Nijmegen persoonlijker is. "Dat heeft te maken met de studentenaantallen, maar ook met het feit dat het onderwijs in Utrecht destijds verspreid werd over verschillende gebouwen

in de binnenstad. Dat had ook voordelen, want zo leerde je de binnenstad van Utrecht goed kennen. Aan de andere kant merk ik dat in Nijmegen, waar je zoveel mogelijk onderwijs in één gebouw hebt, veel meer een facultaire gemeenschap ontstaat. Ik denk dat de kracht van Nijmegen zit in het zo sterk bouwen aan die facultaire gemeenschap.

Bijvoorbeeld door studenten te betrekken bij de nieuwjaarsborrel en de gezamenlijke jaarafsluiting. Dat is het idee waarmee de academie ooit is opgericht: het is een wisselwerking tussen docenten en studenten."

Als student-assistent werd Broeksteeg al warm gemaakt voor een academische carrière. "Ik mocht meewerken aan onderzoek, dat was ontzettend leuk om te doen. Ik merkte tijdens mijn studie al dat ik veel plezier had in het schrijven van papers. Dat maakte dat ik ook wel belangstelling had voor een promotieplek. Daarvoor ben ik naar Groningen gegaan, omdat in Utrecht de promotieplekken toen meer op het gebied van grondrechten lagen. In Groningen kon ik me verdiepen in het politieke staatsrecht en het decentralisatierecht. Daar ben ik in 2001 gepromoveerd bij Douwe Jan Elzinga." Ook heeft Broeksteeg een flinke poos in Maastricht gewerkt als *universitair docent* voordat hij naar Nijmegen kwam. "Ik heb al aardig wat van het land gezien ja. Maar in Nijmegen zit ik verreweg het langst!"

De lessen van Kortmann

Eind 2007 streek Broeksteeg in Nijmegen neer. "In het begin heb ik nog mogen samenwerken met Tijn Kortmann. Dat was inspirerend omdat hij heel duidelijke ideeën had over

wat staatsrechtelijk onderzoek is, hoe je dat moet opzetten en vooral ook: wat het níét zou moeten zijn. Tijn was wars van geklets, maar hij kon ook erg goed uitleggen waaróm iets dan geklets was. Daar heb ik veel van geleerd, met name in het schrijven van wetenschappelijke artikelen." >

"DE KRACHT VAN NIJMEGEN ZIT IN HET ZO STERK BOUWEN AAN DIE FACULTAIRE GEMEENSCHAP"

Hankso Broeksteeg

is als hoogleraar Staatsrecht gespecialiseerd in politiek staatsrecht en gemeenterecht. Hij onderzoekt het snijvlak tussen politiek en rechtspraak.

In de politiek schuurt het steeds vaker langs de randen van het staatsrecht. Zo ook in de Tweede Kamer.

Wat was voor Broeksteeg een reden om in Nijmegen aan de slag te gaan? "Er is best veel staatsrechtelijk onderwijs. We hebben een eerstejaarsvak, een groot vak in het tweede jaar - waar we echt diep op de stof ingaan - en een aantal mastervakken. Er zijn faculteiten die het met aanzienlijk minder moeten doen." Een andere reden is de vrijheid van onderzoek. "Ik kon in Maastricht blijven, maar hier was veel aandacht voor nationaalrechtelijk onderzoek en decentralisatierecht. Dat was in Maastricht minder." Inmiddels loopt Broeksteeg alweer meer dan 15 jaar rond in Nijmegen. Hij heeft de faculteit goed leren kennen. "Ik ben een tijdje vice-decaan onderwijs geweest, dan leer je de faculteit weer op een andere manier kennen. Je kijkt bijvoorbeeld mee bij Bureau Onderwijs - en Studentzaken, en werkt intensiever samen met de studieadviseurs en de studenten-administratie. Ik heb dat als een mooie periode ervaren, al word je ook wel geleefd door je agenda."

Leuk volk

Broeksteeg merkt dat onderwijs hem inspireert voor onderzoek. "Ik geef bijvoorbeeld een mastervak met Paul Bovend'Eert en Rian de Jong. Dat heet 'Staatsrecht verdiept', maar is feitelijk koninkrijksrecht. Dat koninkrijksrecht hebben we in Nederland eigenlijk onvoldoende uitgedacht. Ik merk steeds als ik onderwijs geef dat dat nieuwe staatsrechtelijke vragen oproept, bijvoorbeeld als ik papers van studenten daarover lees." Aan de andere kant vertelt Broeksteeg in zijn onderwijs ook graag over zijn onderzoek: "Als ik met Rian de Jong het vak 'Gemeenterecht' geef, dan gaat het bijvoorbeeld al snel over mijn onderzoek naar integriteitsprocedures op decentraal niveau of onderzoek naar bestuurlijke probleemgemeenten. Dat vind ik het leuke aan werken op de universiteit: ik moet er niet aan denken om alleen onderwijs te geven, of alleen onderzoek te doen. Juist die wisselwerking en de contacten met studenten zijn heel waardevol. Da's leuk volk, ze houden je scherp. Zeker in het masteronderwijs: daar gaat het niet alleen om het bijbrengen van kennis, maar juist

om het aanscherpen daarvan. Dat doen ze door het stellen van de juiste juridische vragen: signaleren ze problemen en lacunes in het recht? Daar gaat het ook in het onderzoek om: de juiste vragen stellen."

Conflicten tussen overheden

Onlangs sprak Broeksteeg zijn oratie 'Conflicten tussen overheden' uit. Hij geeft een korte uitleg: "Overheden kunnen conflicten met elkaar krijgen. Dat kunnen juridische en bestuurlijke conflicten zijn, maar vaak loopt dat door elkaar heen. De vraag die ik in mijn oratie probeerde te beantwoorden is: 'kun je die conflicten behalve via de rechter ook bestuurlijk oplossen? En zo ja, hoe zou je dat dan moeten doen?'" Broeksteeg heeft twee conflictenregelingen bestudeerd: "Enerzijds de regeling die in de grondwet bestaat over conflicten tussen decentrale overheden, waarbij de Kroon - de regering - die conflicten bestuurlijk beslecht. Anderzijds bestudeerde ik de conflictenregeling tussen het koninkrijk en de afzonderlijke landen van het koninkrijk. Bij die laatste zie je dat het statuut aangeeft dat er een conflictenregeling moet komen, maar er al sinds 2010 discussie bestaat over de vraag hoe je dat inricht. Hoe onafhankelijk moet die geschilbeslechter zijn? Zou de Kroon dat bijvoorbeeld opnieuw kunnen doen? In het eerste geval, bij die conflicten tussen decentrale overheden, kom ik tot de conclusie dat de Kroon die conflicten inderdaad kan beslechten. Daar zitten zelfs goede kanten aan, omdat die Kroon veel makkelijker doelmatigheidsbewegingen kan meenemen in zijn oordeel. Bij conflicten tussen koninkrijk en de landen ligt dat minder voor de hand, omdat daar de Kroon partij is in het conflict. Dat maakt het moeilijk om tot een goede, onafhankelijke geschilbeslechting te komen."

Veranderende context

Heeft Broeksteeg het staatsrecht zien veranderen in zijn carrière? "Het staatsrecht zelf en de functie daarvan is redelijk hetzelfde gebleven. Maar ik heb wel de context zien veranderen. In de politiek schuurt het steeds vaker langs de randen van het staatsrecht. Er heeft ook een bepaalde verruwing plaatsgevonden. Ik denk dat politici voorheen - nu klink ik misschien een beetje als een oude man - meer aandacht en respect hadden voor staatsrechtelijke regels en de mores die daarbij horen. Zelfs op lokaal niveau zie je die verruwing en het afbrokkelen van het besef van staatsrechtelijke regels. Dat maakt dat ons vakgebied de afgelopen 10 à 20 jaar meer in de belangstelling is komen te staan, maar ook dat wij goed moeten nadenken over staatkundige vernieuwing en integriteitszaken. Daar hebben wij als academici natuurlijk een grote taak te vervullen."

"IK MOET ER NIET AAN DENKEN OM ALLEEN ONDERWIJS TE GEVEN, OF ALLEEN ONDERZOEK TE DOEN"

Alumni office

Merel van Vroonhoven spreekt negentiende Van der Grintenlezing uit

Het Nederlandse onderwijs is een spijkerharde ratrace geworden, gebaseerd op competitie. Dat was de boodschap van ir. Merel van Vroonhoven tijdens de negentiende Van der Grintenlezing op vrijdag 25 november 2022. In het Grotiusgebouw sprak zij haar lezing uit getiteld 'Wie van onderwijs een wedstrijd maakt, creëert een samenleving met louter verlies'.

Van Vroonhoven sprak in haar lezing over haar ervaringen als leerkracht en zij-instromer in het speciaal onderwijs en haar talloze ervaringen met de leerlingen in haar klas. Tevens sprak zij haar zorgen uit over de ontwikkelingen in ons onderwijssysteem. In haar column in De Volkskrant schreef zij onlangs: "Nergens ter wereld vindt selectie op zo'n jonge leeftijd plaats als in Nederland. Zodra je als 4-jarige de basisschool binnenstapt, begint de indringende onderlinge concurrentie." De weerslag hiervan ervaart Van Vroonhoven direct bij de kinderen in haar klas. "Geen wonder dat Eva in mijn groep 7 regelmatig nachtmerries heeft. 'Ik ben zo bang dat ik een fout maak bij de rekentoets', fluisterde het meisje toen ik haar vroeg naar de oorzaak van haar angstdromen. 'En dan kan ik nooit zeebioloog worden.' Onderwijsinstellingen beconcurreren elkaar in plaats van dat ze

"NERGENS TER WERELD VINDT SELECTIE OP ZO'N JONGE LEEFTIJD PLAATS ALS IN NEDERLAND"

samenwerken. Het lerarentekort stijgt, kansongelijkheid neemt toe en de kwaliteit van het onderwijs daalt. "Dat welgestelde ouders massaal hun kinderen naar bijles sturen, om zo de toetscores van hun kroost te verhogen is onwenselijk, maar goed verklaarbaar. Zeker nu het lerarentekort zo groot is. Net als de grote groep jongeren die door de prestatiedruk op school met mentale problemen kampt. Onderwijs is een spijkerharde ratrace geworden", aldus Van Vroonhoven.

Contractonderwijs voor alumni

Wilt u uzelf verdiepen in een ander rechtsgebied? Of wilt u uw kennis van uw eigen deelgebied oprispen? Via het contractonderwijs kunt u zich inschrijven voor vrijwel alle vakken van 5 studiepunten (EC) of meer die de Faculteit der Rechtsgeleerdheid aanbiedt. U kunt een breed scala aan vakken volgen. Denk aan populaire vakken zoals Arbeidsrecht, Huurrecht, Omgevingsrecht en vakken op het gebied van notarieel en financieel recht, maar ook aan actuele vakken zoals AI & recht, Privacy & gegevensbeschermingsrecht en het interdisciplinaire vak Work in the 21st century.

Alumnus Tobias Knoppert, juridisch medewerker bij Bouma B.V., volgt het vak AI en recht: "Mijn indruk van het vak AI en recht is tot dusver zeer positief. Het vak voelt fris aan; niet alleen door de stof, maar ook door de (vele) docenten die vol enthousiasme lesgeven en hun eigen ervaringen delen. Daar komt nog bij dat de stof herkenbaar is uit de praktijk, zeker voor studenten die al werkzaam zijn (geweest) binnen het juridische vakgebied.

Ook over het volgen van contractonderwijs ben ik uiterst tevreden; alles verloopt snel en vlekkeloos."

Kijk voor meer informatie over het vakkenaanbod en de werkwijze op www.ru.nl/rechten/contractonderwijs of neem contact op met Florina Argante via contractonderwijs@jur.ru.nl.

I love law geschenken

Wilt u een mooi aandenken aan uw faculteit? En ook nog een financiële bijdrage leveren aan projecten voor studenten? Dat kan met deze unieke I love Law-artikelen.

Bestellen? Stuur een e-mail o.v.v. uw adresgegevens naar alumni@jur.ru.nl.

Canvas tas, €5,- (€ 7,50 incl. verzendkosten).

Koffiemok gevuld met pure chocolaatjes, €5,- (helaas kan de mok alleen op de faculteit afgehaald worden).

Bekijk alle geschenken op ru.nl/rechten/alumni

Uit de geschiedenis - deel 6

De 'moderne' Nijmeegse juridische faculteit (1970-1998) en verder

In de rubriek 'Uit de geschiedenis van de Nijmeegse juridische faculteit' licht **Corjo Jansen** ter ere van het 100-jarige faculteitsbestaan in 2023 enkele mijlpalen uit. In deze bijdrage, de laatste in de reeks van zes, bespreekt hij de studentenprotesten, de groei en de democratisering van de universiteit.

Tekst: Corjo Jansen Foto: Dick van Aalst

In de jaren zestig veranderde de samenleving ingrijpend. Trefwoorden zijn democratisering, massaliteit, ontkerkelijking en ontzuiling. Deze ontwikkelingen hebben invloed gehad op de faculteit. Het gebed aan het begin van het hoorcollege raakte rond 1970 in onbruik. Niet iedere facultaire hoogleraar of medewerker was nog katholiek. De invoering van de Wet Universitaire Bestuurshervorming in 1970 gaf in overeenstemming met deze tijdgeest aan het begrip 'faculteit' een nieuwe inhoud. De hoogleraren hadden niet langer alleen de bevoegdheid te beslissen over de inrichting van het onderwijs, de tentamens, de aanstelling van personeel, de studiebegeleiding en het studieadvies. Ook het (niet-wetenschappelijke) personeel en de studenten mochten mee beslissen over deze zaken. Al deze veranderingen gingen niet zonder slag of stoot. Studentenprotesten hielden in Nijmegen aan tot 1972/1973. Een echte revolutie kwam er echter nooit aan de Nijmeegse juridische faculteit. Er was sprake van een hoge mate van bestuurlijke continuïteit en rust, mede omdat Willem van der Grinten van 1972

Thomas van Aquinostraat 6, tot 2014 het onderkomen van de rechtenfaculteit

2023

100-jarig bestaan

OP NAAR 100-SERIE

In de Op naar 100-serie 'Herinneringen van Nijmeegse alumni' komen verschillende alumni aan het woord over hun ervaringen met de Nijmeegse rechtenfaculteit. Bekijk alle verhalen op www.ru.nl/rechten/opnaar100

tot 1983 decaan was. De traditionele rechtenfaculteit van de jaren vijftig en zestig groeide langzaam maar zeker uit tot een modern centrum van wetenschappelijk onderzoek en onderwijs. De eerste vrouwelijke medewerkers en hoogleraren deden hun intrede. Met C.I. Dessaur (de schrijfster Andreas Burnier) werd in 1971 de eerste vrouwelijke hoogleraar benoemd (voor criminologie), in 1987 volgde pas de tweede: W.C.E. Hammerstein-Schoonderwoerd voor (personen- en familierecht). Nieuwe gezichten van de faculteit in deze periode waren – naast Willem van der Grinten en Frans Duynstee – hoogleraren als J.M.M. Maeijer, J.C.M. Leijten en A.V.M. (Teun) Struycken, alle drie alumni van de eigen faculteit. In de periode na 1970 deden zich allerlei nieuwe ontwikkelingen op het gebied van onderwijs en onderzoek voor. Een beeldbepalende ontwikkeling op onderwijsgebied was de oprichting van het **Centrum voor Postacademisch Juridisch Onderwijs (CPO)**. De geschiedenis van het postacademische onderwijs begon in Nijmegen met een op aandringen van Teun Struycken in 1972/1973 ingestelde Commissie juridisch PAO. Vooral prof. Bas Kortmann en de in 1979 aangestelde J.C.W.J. (Fien) Edixhoven-Majoor hebben het CPO tot grote hoogte opgestuwd. Het is thans de grootste aanbieder van postacademisch onderwijs in juridisch Nederland. De combinatie van docenten uit de rechtspraktijk en docenten van de faculteit is volgens velen de sleutel voor het succes van het CPO. De Nijmeegse ambiance en de kwaliteit van het onderwijs deden de rest.

Een andere belangrijke ontwikkeling voltrok zich op onderzoeksgebied. Vanaf het midden van de jaren zestig waren enkele hoogleraren, onder wie Maeijer, voorstander van het creëren van zwaartepunten van onderzoek. Het onderzoek was tot dan vooral een particuliere aangelegenheid van de hoogleraar. Hij (of zij) onderzocht wat hij (of zij) interessant vond. De Nijmeegse faculteit sloot zich aan bij de wens van Maeijer cs en maakte het mogelijk om **onderzoeksinstituten** op te richten. In het begin van de jaren zeventig is in Nijmegen een aantal studiecentra (zoals zij toen nog heetten) ontstaan. Ik noem op het gebied van het rechtspersonen- en vennootschapsrecht het Van der Heijden-Instituut (1966), de parlementaire geschiedenis het Centrum voor Parlementaire Geschiedenis (1970) en de rechtsgeschiedenis het Gerard Noodt-Instituut (1972). In de jaren negentig kwamen er twee onderzoekcentra bij die de tand des tijds uitstekend hebben weten te doorstaan en nationale en Europese bekendheid genieten: het Onderzoekcentrum Onderneming & Recht (het OO&R, 1994) en het Centrum voor Migratierecht (het CMR, 1995). Hun oprichting was mede het gevolg van ministeriële en universitaire oproepen tot bundeling van het wetenschappelijke onderzoek in onderzoek-

scholen. Onder de vleugels van het OO&R kwamen twee nieuwe opleidingen tot bloei: de duale master Onderneming & Recht (de *Nijmegen Law School*, 1998) en de onderzoeksmaster Onderneming & Recht (2004). Op het moment van schrijven heeft de faculteit 34 studenten uit deze onderzoeksmaster als promovendus in dienst (gehad).

In het begin van de jaren tachtig van de vorige eeuw is een **nieuwe generatie van hoogleraren** aange-treden: Tijn Kortmann voor staatsrecht en algemene staatsleer in 1981, Cees Groenendijk voor rechts-sociologie in 1982, Geert Corstens voor straf- en straf-procesrecht in 1982, Hub Hennekens voor staats- en bestuursrecht in 1983, Bas Kortmann voor burgerlijk recht in 1984 en Martin-Jan van Mourik voor notarieel- en privaatrecht in 1987. Zij werden de nieuwe gezichten van de Nijmeegse juridische faculteit.

De Nijmeegse faculteit uit de **jaren negentig** is niet meer te vergelijken met die uit het begin van de jaren zeventig. Zij is uitgegroeid tot een (naar Nederlandse begrippen) middelgroot centrum van wetenschappelijk onderwijs en onderzoek, met veel studenten, wetenschappelijke en niet-wetenschappelijke medewerkers. De bureaucratisering, de toestroom van studenten, de campus met haar grote hoorcollege-zalen, het werkgroeponderwijs, de uitbreiding van het personeel, mede in verband met de steeds verdergaande eisen op het gebied van 'kwaliteitszorg' en 'kwaliteitsmanagementplannen' en de doolhof van werkkamers in de meanderende gangen van de gebouwen aan de Thomas van Aquinostraat hebben de faculteit van de jaren negentig een ander aanzien gegeven dan de faculteit uit de jaren zeventig aan de Oranjesingel.

Ondanks alle veranderingen is er nog steeds een aantal **gemeenschappelijke karakteristieken** aan te wijzen bij in ieder geval de hoogleraren. Zij hebben aandacht voor en werken samen met de rechtspraktijk. De verbondenheid binnen de faculteit en de aandacht voor het 'fatsoen' in het recht zijn gebleven. De Nijmeegse hoogleraren koppelen dit fatsoen niet meer aan het katholieke geloof. De vroeger eveneens vanzelfsprekende band met de KVP (later het CDA) is weggevoerd. De benaderingswijze op de belangrijkste rechtsgebieden is positiefrechtelijk en dogmatisch gebleven en de voornaamste invalshoek generalistisch, hoewel het juridische specialisme de facultaire leeropdrachten is binnengedrongen en ook het empirische onderzoek een plaats heeft gekregen. Vanaf het midden van de jaren negentig is een volgende generatie van Nijmeegse hoogleraren gestart. Zij trachten zoals hun voorgangers de naam van het Nijmeegse onderwijs en onderzoek in wetenschap en praktijk hoog te houden. De faculteit staat namelijk nooit stil, maar gaat moedig voorwaarts in onzekere tijden, al 100 jaar!

1923

Oprichting: Een eigen universiteit

1923 De Nijmeegse juridische faculteit

1940 - 1945 De faculteit in de Tweede Wereldoorlog

Jaren '50 - '60 De steunpilaren van de faculteit: F. Duynstee & W. van der Grinten

Jaren '70 De maalstroom van de tijd: ontzuiling en democratisering

1970 - 1998 De 'moderne' Nijmeegse juridische faculteit (1970-1998) en verder

Op de spreekstoel

Hoe een gewezen voetbalstudent een **Caribisch avontuur** aanging

Grotius Chairholder **Arno van Suilen** studeerde Nederlands recht van 1988 tot 1994. Zijn voetbalambities 'dwongen' hem om rechten te studeren, maar uiteindelijk hield hij er een avontuurlijke carrière als rechter en academicus in het belastingrecht aan over. *Tekst en foto: Dennis Arns*

Waarom ben je rechten gaan studeren? "Rechten was niet mijn eerste keuze. Ik wilde eigenlijk economie studeren, maar dat kon alleen in Tilburg. Ik voetbalde bij NEC in de jeugd en had net mijn debuut gemaakt in het eerste. Trainer Leen Looyen zei tegen mij en ploeggenoot Chris van der Weerden: 'school is klaar, jullie kunnen wel twee keer per dag trainen'. Maar ik wilde op kamers en studeren. Toen heb ik maar voor rechten in Nijmegen gekozen, dan kon ik studie en voetbal combineren. Ik zat eigenlijk tussen twee werelden in: hier op de faculteit was ik de voetballer en bij NEC was ik het studentje. Als de spelers in de bus aan het kaarten waren, zat ik in de studieboeken. Maar studietechnisch gezien had ik eigenlijk geen benul waar ik aan begon."

Veranderde dat? "Ik ging vrij makkelijk door de studie heen. Maar na drie jaar wist ik eigenlijk nog steeds niet wat ik met rechten moest. Totdat ik het vak Belastingrecht volgde in jaar 4, daar werd ik enthousiast van. Toen ben ik met drie studiegenoten naar Tilburg gegaan om de opleiding Fiscaal recht in twee jaar – naast Nederlands recht – af te ronden. Na een studietijd van zes jaar studeerde ik zowel in Nijmegen als Tilburg af."

Hoe zat het ondertussen met die voetbalcarrière? "Die ging eigenlijk alleen maar bergafwaarts, haha. Ik heb twee jaar bij de selectie gezeten, maar ben niet doorgebroken. Toen kon ik bij Hatert in het amateurvoetbal terecht en ben ik daarnaast gaan zaalvoetballen. Dat was best lucratief verdienen zo naast mijn studie, beter dan bij NEC. Ik hield netto meer over dan bij mijn eerste baan bij Loyens & Volkmaars, het huidige Loyens & Loeff."

Hoe ben je weer teruggekeerd in de wetenschap? "Na vier jaar bij Loyens & Volkmaars gewerkt te hebben, besloot ik naast mijn werk te gaan promoveren en doceren in Nijmegen. Begin 2001 ben ik gepromoveerd. Ik trad steeds

meer richting de wetenschap, hoewel ik het bij Loyens ook goed naar mijn zin had. Daarna ben ik bij het wetenschappelijk bureau van de Hoge Raad aan de slag gegaan. Van daaruit ben ik de rechtspraak in gestroomd. Sinds 2008 ben ik raadsheer bij het gerechtshof in Arnhem."

Best een mooie juridische carrière voor iemand die niet wist wat hij met de studie moest. Zeker, ik heb wel wat hoogtepunten beleefd. Van 2018 tot 2021 ben ik rechter geweest op Aruba. Vanuit daar was ik de belastingrechter voor heel Caribisch Nederland, dus alle zes de eilanden. Als er zich een zaak voordeed op Sint Maarten of Saba moest ik dus ook daarheen. Ik ben één keer op Saba geweest, dat was een prachtig avontuur. Het vliegveld was in onderhoud, dus we moesten met de boot. Twee uur over de golven vanuit Sint Maarten. Toen we aan boord kwamen, kregen we al een plastic zakje aangereikt. Driekwart van de boot heeft die ook moeten gebruiken. Toevallig zat oud-minister Piet Hein Donner ook aan boord, stoïcijns in driedelig pak. Hij gaf geen krimp, terwijl de rest van de boot – inclusief ikzelf – bezig was niet ziek te worden. Naast mijn werkzaamheden als rechter gaf ik overigens ook les aan de universiteit van Aruba en de universiteit van Curaçao. Daar verzorg ik nog steeds onderwijs."

In 'op de spreekstoel' komen Grotius Chairholders aan het woord over hun studie, de faculteit en hun donateurschap.

"OP DE FACULTEIT WAS IK DE VOETBALLER EN BIJ NEC WAS IK HET STUDENTJE"

Wat zou je huidige studenten mee willen geven? "Het kan een paar jaar duren voordat je gevonden hebt waar je enthousiast van wordt. Geef dus niet te snel op."

Hoe maak je het verschil?

Blijf scherp

Als jurist wil je het verschil maken. Voor je cliënt, voor je bedrijf, voor de samenleving. Natuurlijk moet je kennis dan up-to-date zijn. Maar er is meer. Scherpe juristen zijn in staat om verder te denken en vanuit verschillende perspectieven naar dezelfde zaak te kijken. Daarom nodigen onze docenten uit om kritisch door te vragen tot de kern en de essentie achter de actualiteit te doorgronden. Zo krijg je grip op de zaak en loop je steeds voorop als expert in je vakgebied. Dat maakt een wereld van verschil.

Ga naar cpo.nl/maakhetverschil en lees hoe CPO-docent Daniël Stein het verschil maakt.

De universitaire opleider voor scherpe juristen

- ✓ Onderdeel van de Radboud Universiteit
- ✓ De nieuwste wetenschappelijke inzichten
- ✓ Praktijkgericht en actueel
- ✓ Topdocenten met een frisse blik
- ✓ Interactieve onderwijsmethode
- ✓ Voor een succesvolle rechtspraktijk

CPO

**ALTIJD
SCHERP**
abonnement
~~€ 1.500,-~~
Voor alumni
€ 1.400,-

Al meer dan
400 juristen
gingen u voor

Waardering
abonnement:
8+

Meer dan
150 cursussen
en webinars

Abonnees volgen
gemiddeld **6 cursussen**
per jaar

**Cursus Hoofdelijkheid,
regres en subrogatie**
met Daniël Stein

**Webinar Actualiteiten
Privacy**
met Friederike van der Jagt

**Cursus Asset
based finance**
met Tom Hutten

**Cursus Actualiteiten
Zakelijke rechten**
met Valérie Tweehuysen

**Webinar Actualiteiten
Arbeidsrecht**
met Femke Laagland

**Cursus Actualiteiten
Verbintenissenrecht**
met René Klomp

**Cursus Wwft in uw
praktijk**
met Birgit Snijder-Kuipers

**Cursus Actualiteiten
Aansprakelijkheid & litigation
in de financiële sector**
met Danny Busch

**Cursus Wet bestuur en
toezicht rechtspersonen
(WBTR) in de praktijk**
met Gerard van Solinge

**Cursus Juristen en
Responsible Business
Conduct**
met Renske van Ekdorn

**Webinar Taken en
bevoegdheden curator
en rechter-commissaris**
met Bert Jansen

**Cursus EU Actieplan
duurzame groei
financiering**
met Kitty Lieverse

Een jaar lang onbeperkt cursussen en webinars volgen

Wilt u altijd op de hoogte zijn van de nieuwste ontwikkelingen en voorop lopen in uw vakgebied? Met het Altijd scherp-abonnement van het CPO kiest u 12 maanden lang onbeperkt uit ons aanbod. U kunt cursussen op locatie combineren met onze webinars. Zo blijft u altijd scherp. Voor een vaste en scherpe prijs.

Meer info en aanmelden: www.cpo.nl/altijdscherp

Gebruik de kortingscode *Scherp100* voor € 100,- alumnikorting. Noteer deze code in het veld 'Vouchercode' op het inschrijfformulier.

- ✓ **ONBEPERKT TOEGANG TOT ONZE CURSUSSEN EN WEBINARS**
- ✓ **ALTIJD UP-TO-DATE IN UW VAKGEBIED**
- ✓ **MET ONZE TOPDOCENTEN BENT U ZEKER VAN UW ZAAK**
- ✓ **VOOR EEN VASTE EN SCHERPE PRIJS**

Welke cursus volgt u bij ons dit jaar?

Het CPO heeft een ruim aanbod aan (online) cursussen en webinars. Kijk voor meer informatie en ons uitgebreide cursusaanbod op cpo.nl. Voor scherpe denkers.

CPO

**Blijf
scherp**

Verzilver uw kortingscode!

Als alumnus van de Radboud Universiteit krijgt u 10% korting op cursussen van het CPO. Wilt u gebruik maken van deze korting? U kunt bij uw aanmelding voor een cursus de kortingscode **Alumni10** invullen in het veld 'Vouchercode' op het inschrijfformulier.

CPO en Dialogue lanceren TML Academy: opleidingen voor juristen in de digitale wereld

Het CPO en Dialogue hebben de handen ineen geslagen voor een nieuw initiatief: de Tech Meets Law Academy (TML Academy). De TML Academy organiseert inhoudelijke opleidingen en vaardigheidstrainingen rondom legal technology.

In een wereld die steeds digitaal wordt, biedt de TML Academy juristen een actueel, inspirerend en uitdagend opleidings- en trainingsaanbod. Hoe verhoudt de juridische actualiteit zich tot de nieuwste technologieën? En hoe verandert juridische technologie het werk van de jurist?

Een greep uit het opleidingsaanbod:

- Bootcamp Cybersecurity and ethical hacking
- Design thinking
- Decision & document automation

Kijk op www.techmeetslaw.nl voor meer info.

TML techmeetslaw
academy

Nieuwe kortingsregeling voor alumni rechtenfaculteit

Als alumnus van de Radboud Universiteit krijgt u voortaan 10% korting op cursussen van het CPO. Voorheen kreeg u eenmaal per jaar € 100,- korting op een cursus, maar voortaan krijgt u korting op elke cursus die u in een jaar volgt. Wilt u gebruik maken van deze korting? U kunt bij uw aanmelding voor een cursus de kortingscode Alumni10 invullen in het veld 'Vouchercode' op het inschrijfformulier. U kunt ook korting krijgen op het Altijd scherp-abonnement of een webinarbundel. Kijk op cpo.nl/alumni voor meer informatie.

Pauline Ernste benoemd tot CPO-hoogleraar Geschilbeslechting in de (inter)nationale rechtspraak

Pauline Ernste is benoemd tot CPO-hoogleraar met als leeropdracht Geschilbeslechting in de (inter)nationale rechtspraak. Het betreft een leeropdracht voor twee jaren op de CPO-wisselleerstoel.

De wisselleerstoelhouder levert een bijdrage aan de ontwikkeling van opleidings- en cursusprogramma's van het CPO, verzorgt onderwijs, verricht onderzoek en adviseert het CPO over aspecten aangaande de leeropdracht die relevant zijn voor de juridische praktijk en daar geldende opleidings-behoefte.

Het onderzoek van Ernste richt zich op de gehele breedte van het burgerlijk procesrecht, maar ook de verschillende vormen van Alternative Dispute Resolution (ADR). "Mijn publicaties zien op geschilbeslechting in brede zin, zoals bindend advies, niet-bindend advies, arbitrage, mediation en de Netherlands Commercial Court. Daarnaast heb ik mij verdiept in de voorstellen tot vereenvoudiging, versnelling en digitalisering van het burgerlijk procesrecht. In mijn functie als hoogleraar zal ik mij focussen op het ondernemingsgerichte procesrecht (corporate litigation en financial litigation) en op de verschillende vormen van (alternatieve) geschilbeslechting op de ondernemingsrechtelijke gebieden. Ik kijk er naar uit om met het CPO nieuwe opleidingen en cursussen te ontwikkelen, in het bijzonder op het gebied van arbitragerecht."

Anna Tenhagen ging na het afronden van de masters Notarieel recht en Ondernemingsrecht op zoek naar een baan in het oosten van het land. Al gauw kwam ze bij KienhuisHoving terecht, waar ze als kandidaat-notaris werkzaam is. Nu volgt ze de beroepsopleiding.

"IK WAS BANG DAT MENSEN MET INHOUDELIJKE VRAGEN ZOUDEN KOMEN, TERWIJL IK HIER JUIST VOOR BEN OPGELEID"

First Case Scenario

In de rubriek 'First Case Scenario' bepreken jonge alumni hun eerste stappen in de juridische wereld. In deze editie is het woord aan **Anna Tenhagen**, kandidaat-notaris Ondernemingsrecht en Commercieel vastgoed bij KienhuisHoving. **Tekst: Niek de Jong**

Toen Anna twee jaar geleden afstudeerde, ruilde ze Nijmegen in voor de Achterhoek, waar ze met haar vriend een huis kocht. Vanwege de reistijd koos zij voor een kantoor in de buurt. "Als je je wilt richten op het ondernemingsrecht binnen het notariaat, kom je al snel terecht bij een

groter kantoor." Zo viel de keuze al gauw op KienhuisHoving. De stap van een actief studentenleven naar een fulltime baan was flink, vooral omdat Anna als eerste van haar vriendengroep afstudeerde: "Mijn vrienden stonden bij diesweek-activiteiten van de JFV, ik kon hier niet heen."

Eerste weken

Anna startte bij KienhuisHoving in coronatijd. Ze mocht de eerste dag naar kantoor om haar laptop op te halen, waarna ze voornamelijk thuis werkte. "Ik merkte dat het met thuiswerken moeilijk was om iedereen te bereiken. Als ik belde of mailde, dacht ik vaak dat ik tot last was", vertelt Anna.

De eerste periode vond Anna überhaupt erg spannend. "Stukken schrijven viel me mee, deze werden toch gecontroleerd door collega's. Maar het sturen van mijn eerste externe e-mail kostte me meer moeite. Ik heb er wel twee uur over gedaan om dat mailtje te typen." Ook het telefonisch cliëntcontact was even wennen. "Ik was bang dat mensen met moeilijke inhoudelijke vragen zouden komen, terwijl ik hier juist voor ben opgeleid." Anna vond het in de eerste weken lastig dat ze niet op elke vraag een antwoord paraat had. Inmiddels weet zij: "Als je iets niet direct weet, mag je er best even over nadenken."

Langdurig dossier

In haar eerste week bij KienhuisHoving kreeg Anna een opdracht over heruitgifte van erfacht. Voor dit dossier moest zij een groot aantal appartementseigenaren documenten

laten tekenen, terwijl er continu wisselingen van eigenaren plaatsvonden. Dit project loopt nu na twee jaar op zijn eind. "Ik dacht regelmatig 'gaat dit ooit ophouden.'" Al snel werd duidelijk dat dossiers ontzettend traag kunnen verlopen. "Alle betrokken partijen hebben immers een eigen agenda en beperkte tijd." Anna schetst nog een voorbeeld: "Ik kreeg, na een half jaar niks gehoord te hebben, over een dossier een telefoontje. Ik wist even niet meer waar het over ging." Maar het herkennen van belangrijke informatie uit deze dossiers gaat haar steeds beter af: "Nu heb ik aan een kort mailtje genoeg om te zien wat er nodig is."

Vertaalslag naar de praktijk

"Rechten is best een feitelijke studie. Je leert waar iets staat om het te kunnen opzoeken. In de praktijk krijg ik vragen van mensen die zaken eenvoudig uitgelegd willen hebben, terwijl je in de collegebanken de ingewikkelde terminologie aanleert" vertelt Anna. "Een cliënt wilde fuseren. Er moest - in dit geval - een notarieel proces-verbaal van vergadering gemaakt worden. Mijn collega's snappen natuurlijk wat ik daarmee bedoel, maar de cliënt heeft geen idee. In de collegebanken leer je niet hoe je dit eenvoudig uitlegt aan een leek."

Toekomst

Anna volgt sinds september 2021 de notariële beroepsopleiding. Deze hoopt ze over anderhalf jaar af te ronden, zodat ze meer verantwoordelijkheden krijgt als kandidaat-notaris. Ook hoopt ze op meer direct contact met cliënten. "Zo kan ik een mooi netwerk opbouwen."

Word Career Service Partner

Wilt u studenten en jonge alumni helpen hun eerste stappen in de arbeidsmarkt te zetten, bijvoorbeeld door trainingen te geven of een stageplaats aan te bieden? Kijk dan eens op de website van de Career Service Rechten: www.ru.nl/rechten/careerservice/.

Onderzoek

Wet moet **duidelijker kader bieden** voor verwerking persoonsgegevens tijdens strafrechtelijke onderzoeken

Het Wetboek van Strafvordering moet een duidelijker kader bieden voor het verwerken van persoonsgegevens tijdens digitaal opsporingsonderzoek. Dat concluderen de Nijmeegse juristen, Masha Fedorova, Marieke Dubelaar, Sjarai Lestrade, Ruben te Molder en Tim Walree in hun onderzoek in opdracht van het Wetenschappelijk Onderzoek- en Documentatiecentrum (WODC). **Tekst:** Thomas Haenen

Het huidige juridische kader is nog onvoldoende aangepast aan de nieuwe realiteit van opsporingsonderzoeken waarbij de politie grote hoeveelheden persoonsgegevens verzamelt. Om de privacy van personen beter te beschermen, moet het Wetboek van Strafvordering een duidelijker kader bieden voor het verwerken van persoonsgegevens tijdens digitaal opsporingsonderzoek. Ook zou er beter toezicht moeten komen op de manier waarop politie en OM met deze gegevens omgaan in strafrechtelijke onderzoeken.

Weinig aandacht voor verder gebruik van gegevens

Uit het onderzoek blijkt dat in het Wetboek van Strafvordering (WvSv) vooral aandacht is voor de inzet van digitale opsporingsbevoegdheden: in welke gevallen, voor welke doelen en met toestemming van welke autoriteit mogen persoonsgegevens worden verzameld? Dat geldt zowel voor het huidige WvSv als voor de (plannen voor de) modernisering van het WvSv. Aan het verdere gebruik van die gegevens wordt veel minder aandacht besteed. Terwijl de politie juist door het verdere gebruik een (nieuwe) inbreuk op de privacy van burgers kan maken. Bijvoorbeeld door het uitvoeren van data-analyses met gegevens die zijn overgenomen uit een inbeslaggenomen server of computer. Het is niet duidelijk hoe de regels die daarover in de Wet politiegegevens (Wpg) staan zich verhouden tot het WvSv. Ook is de vraag of het huidige kader wel voldoet aan de eisen die het Europese recht stelt. De onderzoekers bevelen dan ook aan om sommige regels uit de Wpg over te brengen naar het WvSv. Zodat daarin een duidelijk kader wordt geboden voor het onderzoeken van gegevens tijdens de uitoefening van

Foto: Shutterstock

digitale opsporingsbevoegdheden. Ook pleiten ze voor meer specifieke regels voor strafrechtelijk onderzoek aan bulkgegevens.

Gespecialiseerde toezichthouder

Daarnaast bevelen de onderzoekers aan om een commissie van toezicht op te richten die toezicht houdt op de politie en het OM wat betreft het verwerken van gegevens. Vergelijkbaar met de commissie die toezicht houdt op de inlichtingendiensten AIVD en MIVD. Allereerst past effectief toezicht in de lijn van het Europese recht. Vooral als het gaat om geheime gegevensverwerking, wat bij strafrechtelijke onderzoeken vaak het geval is. Ook kan een gespecialiseerde toezichthouder een rol vervullen bij het verder invullen en uitleggen van de normen. En vragen en dilemma's inzichtelijk maken voor een breder publiek, zodat hierover het maatschappelijk en politiek debat kan plaatsvinden.

Promoties en oraties

ORATIES

Prof. dr. mr. Birgit Snijder-Kuipers Anti-money laundering is business. Protection and harmonisation of the financial system
Prof. mr. Hansko Broeksteeg Conflicten tussen overheden

PROMOTIES

Mr. dr. Janita Hofman De beveiliging van persoonsgegevens
Mr. dr. Minke Reijneveld Gegevensbescherming in faillissement
Mr. dr. Bob Assink Het recours objectief, een herwaardering
Mr. dr. Matthijs van Schadewijk Werkgeverschap in concernverband. Een analyse van het concern in het arbeidsrecht en de verhouding tot de rechtseenheid
Mr. dr. Nikky van Triet Afspraken en aanspraken. Overheidsverplichtingen voor een schending van gerechtvaardigd vertrouwen, op het grensvlak van het bestuursrecht en het civiele recht
Mr. dr. Mary Dickson Leaving, Entering and Remaining: Seeking Asylum in an Extraterritorial World
Mr. dr. Andrée Sikkema-Lenaerts Particuliere beleggingsgeschillen bij Kifid. Bezien vanuit de fundamentele beginselen van behoorlijk procesrecht

Benoemingen, prijzen en prestaties

Sjoerd Bakker is benoemd tot bijzonder hoogleraar Rechtspraak. Deze leeropdracht is een samenwerking met het Gerechtshof Arnhem-Leeuwarden en de Rechtbank Gelderland.
Jens Brugman (student Onderzoeksmaster Onderneming & Recht) wint de Ars Aequi-prijs 2021.
Pauline Ernste is benoemd tot CPO-hoogleraar Geschilbeslechting in de (inter)nationale rechtspraak.
Femke Laagland is benoemd tot lid van de Commissie Gedrag en Cultuur Omroepen (OGCO).
Daniël Stein en **Leon Trapman** wonnen de prof. mr. Tijn Kortmannprijs 2022. Stein won de prijs voor zijn essay Partijautonomie en hoofdelijke verbondenheid. Trapman ontving de prijs voor zijn essay Follow the money 2.0 – De herziening van de Wet financiering politieke partijen.

Juridisch advies over het voorstel voor een Verordening betreffende de Europese Ruimte voor gezondheidsgegevens

In november 2022 heeft de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport een juridische impactanalyse over het voorstel voor een Verordening betreffende de Europese Ruimte voor gezondheidsgegevens naar de Tweede Kamer gestuurd. Dit advies gaat in op de bevoegdheid van de Europese Unie om deze materie te reguleren en op de impact op Nederlandse wetgeving. Het advies is geschreven door hoogleraar Europees recht Johan van de Gronden, universitair hoofddocent Lize Glas en universitair docent Marc Veenbrink van de Nijmeegse rechtenfaculteit. **Tekst:** Thomas Haenen

In mei 2022 heeft de Europese Commissie een voorstel gedaan voor een Verordening betreffende de Europese ruimte voor gezondheidsgegevens, de zogenoemde EHDS. Dit voorstel omvat verschillende regels om de uitwisseling van gezondheidsgegevens binnen de EU te bevorderen. Het voorstel is voorgelegd aan de Uniewetgever (de Raad (van ministers), en het Europees Parlement).

Het doel van het voorstel is om het vrij verkeer van elektronische gezondheidsgegevens tussen de lidstaten mogelijk te maken. Een arts die bijvoorbeeld in Italië een Nederlandse patiënt behandelt, kan dan toegang krijgen tot het Nederlandse Elektronisch Patiëntendossier. De EHDS-verordening beoogt zowel het primair gebruik van gezondheidsgegevens als het secundaire gebruik van gezondheidsgegevens te bevorderen. Bij het primaire gebruik van gezondheidsgegevens gaat het om gebruik van gegevens voor onder meer de behandeling van een patiënt, terwijl het bij het secundaire gebruik gaat om, onder meer, het gebruik van gezondheidsgegevens voor onderzoek en onderwijs, maar ook het gebruik van dergelijke gegevens door (gezondheids)autoriteiten en het bedrijfsleven.

Bevoegdheid van de EU

De Europese Unie heeft de bevoegdheid om regels te maken omtrent volksgezondheid. Vanwege de gevoeligheden op dit onderwerp en ter borging van de nationale soevereiniteit is de wijze waarop de Unie deze bevoegdheid gebruikt wel beperkt. Het EHDS-voorstel is juist niet

gebaseerd op deze rechtsbasis. De Commissie heeft gekozen voor een duale rechtsbasis, namelijk artikel 114 VWEU en 16 VWEU. Deze twee bepalingen geven de Unie de mogelijkheid om maatregelen te nemen om de interne markt van de EU te bevorderen en om maatregelen te nemen om het recht op de bescherming van persoonsgegevens te beschermen. Artikel 114 VWEU geeft de Unie de bevoegdheid om harmonisatiemaatregelen te nemen, terwijl de volksgezondheidsrechtsbasis deze bevoegdheid niet geeft. De onderzoekers concluderen dat de motivering voor het gebruik van de interne markt rechtsbasis problematisch is. Zo zou de Europese Commissie duidelijker moeten maken waarom de EHDS nodig is om de interne markt te bevorderen. Het is dan ook de vraag of de Uniewetgever artikel 114 VWEU kan gebruiken om de EHDS-verordening aan te nemen. Een nadere onderbouwing van het gebruik van artikel 114 VWEU maakt de EHDS-verordening, indien aangenomen door de Uniewetgever,

minder kwetsbaar voor mogelijke vernietigingsprocedures bij het Hof van Justitie van de EU.

Impact in Nederland

De onderzoekers hebben ook gekeken naar de impact van de EHDS-verordening, indien deze aangenomen wordt, op de Nederlandse wetgeving. Hierbij is uitgegaan van het huidige voorstel van de Commissie. Uiteraard kan dit voorstel in de onderhandelingen met de Raad van Ministers en het Europees Parlement nog wijzigen en zelfs sneuvelen. Het voorstel voor de EHDS-verordening bevat vergaande bepalingen die door Nederland in nationale wetgeving nader uitgewerkt zullen moeten worden. Aangezien het hier veelal gaat om concrete normen, zal deze nadere uitwerking er vooral opgericht zijn om de toepassing en handhaving van deze bepalingen te faciliteren. De onderzoekers bespreken in hun rapport de verschillende bepalingen uit het voorstel van de Commissie en de impact op Nederlandse wetgeving. Hierbij wordt ook stilgestaan bij de impact op de Wet elektronische gegevensuitwisseling in de zorg (Wegiz). De Wegiz is op 27 september 2022 door de Tweede Kamer aangenomen en ligt nu voor bij de Eerste Kamer. De onderzoekers concluderen dat de Wegiz op een aantal essentiële punten aangepast zal dienen te worden, om strijdigheid met de EHDS-verordening te voorkomen.

“MAAK VRIJ VERKEER VAN ELEKTRONISCHE GEZONDHEIDSGEGEVENS TUSSEN DE LIDSTATEN MOGELIJK”

De-escaleren als rode draad

Nancy Viellevoeye is de eerste ombudsfunctionaris voor medewerkers bij de Radboud Universiteit. Na een lange carrière als advocaat en mediator, keerde ze vorig jaar terug op de campus waar ze rechten studeerde.

Tekst: Machiel van Zanten Foto: Dick van Aalst

Sociale gezondheidkunde in Maastricht was haar eerste studiekieus. "Mijn cijfers op het gymnasium Rolduc in Kerkrade waren zodanig dat ik dacht: dit moet lukken. Ik had zelfs al een kamer. Maar ik werd uitgeloot." Dus schakelde Viellevoeye over naar plan B: politicologie in Nijmegen. "Ik was altijd al in politiek geïnteresseerd. Bovendien vond ik Nijmegen een gezellige stad." Eenmaal begonnen, bleek de politicologen-scene behoorlijk activistisch. "We gingen bijvoorbeeld gezamenlijk demonstreren en kregen uitleg over de beste aanpak. In 1981 demonstreerde ik met medestudenten tijdens krakersrellen in het centrum van Nijmegen. We moesten een cordon vormen, de armen in elkaar

gehaakt. Er waren politieagenten, paarden, ME'ers. Terwijl ik daar stond, dacht ik: waar ben ik in godsnaam mee bezig? Het voelde zo tegennatuurlijk. Ik ben uit het cordon gelopen, heb mijn fiets gepakt en ben teruggegaan naar mijn kamer in Hatert." Het bleek een breekpunt. "Ik dacht meteen: voortaan ga ik op mijn eigen manier studeren. Parallel aan politicologie ben ik colleges bij rechten gaan volgen. Daar voelde ik me direct thuis. Een vak als Romeins recht vond ik bijvoorbeeld geweldig. Aan het eind van dat jaar ben ik geswitcht." Viellevoeye specialiseerde zich in burgerlijk recht, met name verzekeringsrecht. "Als student werkte ik bij de rechtswinkel in Nijmegen-Oost. Daar merkte ik hoe fijn het was om mensen te

adviseren en wegwijs te maken in het rechtssysteem. Dat heeft me gestimuleerd om verder te gaan met burgerlijk recht. En verzekeringsrecht had ik leren kennen tijdens een studentstage bij OHRA."

Taart vergroten

Na banen bij ARAG en OHRA zette Viellevoeye in 1990 een nieuwe stap. "Bij OHRA had ik vaak contact met Rob Elzas. Hij was advocaat bij Dirkzwager en hield maandelijks spreekuur bij OHRA. Ik verzamelde dan allerlei dossiers om te bespreken. Op zeker moment vertelde hij dat hij onthand was omdat een stagiair was afgehaakt. Toen vroeg ik: "Zou het zinvol zijn als ik solliciteerde?" Hij zei: "Dat zou heel zinvol zijn." Zo kwam ik als advocaat-stagiair bij Dirkzwager terecht. Zeker in het begin deed ik van alles: van echtscheidingen tot strafzaken, en heel veel verzekeringsrecht." Na verloop van tijd stapte Viellevoeye bij Dirkzwager over van de verzekeringsrecht- naar de arbeidsrechtsectie. "Bij verzekeringsrecht kon het jaren duren voor een zaak was afgerond. Al die tijd zag ik geen mens, alleen maar dossiers. Terwijl ik enorme behoefte had om iets voor mensen te betekenen. Arbeidsrechtzaken waren veel korter: hooguit twee, drie maanden, dat was heerlijk. Het arbeidsrecht was extra interessant omdat het volop in ontwikkeling was." Maar na veertien jaar advocatuur begon het te knagen. "Altijd die strijdende partijen. In elk conflict verloor minimaal één partij, soms verloren ze allebei. Toen ben ik een mediationopleiding gaan volgen, dat was echt een eyeopener. In de advocatuur ga je uit van wet- en regelgeving, maar je kunt bij conflicten ook denken: wat willen mensen, wat zijn hun behoeften en belangen? Dat zorgt voor een menselijker benadering en biedt vaak meer mogelijkheden voor een oplossing. De taart vergroten, noemen we dat in mediatortaal."

Conflicten laten de-escaleren

Sinds begin 2022 is Viellevoeye ombudsfunctionaris personeel bij de Radboud Universiteit. Toen ze ervoor gevraagd werd, twijfelde ze. "Ik had inmiddels een drukke eigen praktijk als arbeidsrechtadvocaat en mediator in zorg en onderwijs, dus ik zou iets moeten opgeven. Dertig jaar advocaat zijn, gaat in je DNA zitten, het wordt onderdeel van je identiteit. Toch ben ik uit de advocatuur gestapt. Als ombudsfunctionaris en mediator ben je neutraal. Ik voelde steeds meer dat dat beter bij me past in deze levensfase dan de zeer partijdige positie van advocaat. Nu werk ik drie dagen in de week als ombudsfunctionaris en twee dagen in mijn mediationpraktijk." Elke universiteitsmedewerker die een probleem ervaart in de werksituatie, kan bij Viellevoeye aankloppen. "Vaak gaat het om

**"IN ELK CONFLICT
VERLOOR MINIMAAL
ÉÉN PARTIJ, SOMS
VERLOREN ZE ALLEBEI"**

arbeidsrechtelijke kwesties. Maar mensen kunnen ook het gevoel hebben dat ze gepest, buitengesloten of gediscrimineerd worden. Als er een link is met ongewenste omgangsvormen, adviseer ik altijd om ook naar een vertrouwenspersoon ongewenst gedrag te gaan." Viellevoeye beschikt over vier instrumenten: adviseren, bemiddelen, een klacht afhandelen en onderzoek instellen. "Adviseren en bemiddelen doe ik het meest. Mensen kunnen hun eigen werksituatie vaak moeilijk inschatten. Ze vragen: zie ik het verkeerd of gebeuren hier dingen die niet oké zijn? Ik kan dan meedenken en advies geven. Bemiddeling vindt vaak plaats tussen medewerkers en leidinggevenden, of tussen collega's. Het is altijd vrijwillig: samen bepalen partijen waarvoor ze een oplossing willen." Na een jaar als ombudsfunctionaris merkt Viellevoeye al dat ze verschil kan maken. "Zeker op casusniveau. Ik kan mensen ondersteunen, wegwijs maken en heb al heel wat conflicten laten de-escaleren. Dat is een rode draad in mijn werk: ik ben constant aan het de-escaleren. Maar ik hoop ook meer structurele kwesties te kunnen aanpakken, zodat de organisatie kan leren. Achter iedere melding zit een kans op verbetering. Het is een gratis advies, maar dat moet wel als zodanig herkend worden. Ook merk ik dat mensen nog een drempel voelen om te melden, meestal uit angst voor represailles. Toch hoop ik dat medewerkers problemen blijven melden. Alleen dan kan er iets veranderen."

Thuiskomen in het Grotius

35 jaar na haar afstuderen is Viellevoeye terug op de Nijmeegse campus. "Als ik het Grotius binnenstap, voelt het echt een beetje als thuiskomen, al heb ik nooit in dat gebouw gestudeerd. Mijn studietijd was zorgeloos, met veel leuke vrienden. Ik herinner me de colleges van Bas Kortmann en Hendrik Wammes. Als ik hun onderwijs had gevolgd, had ik de stof al grotendeels onder de knie. Van hun bevoegenheid en doceer kwaliteiten heb ik genoten én geprofitteerd." Viellevoeye heeft ook op andere manieren profijt van haar rechtenstudie. "Ik heb er analytisch leren denken. Bij mijn werk als ombudsfunctionaris en mediator komt veel

psychologie kijken, maar ik stap ook makkelijk in een conflict met juridische aspecten. Ik ben me altijd bewust van het wettelijk kader en het rechtssysteem, en kan dat systeem goed en snel lezen. Dat zou ik zonder rechtenopleiding niet hebben gekund."

Neem contact op

Elke medewerker van de Radboud Universiteit kan met werkgerelateerde problemen terecht bij de ombudsfunctionaris: 06-11012901, nancy.viellevoeye@ru.nl.

Buiten Rechte

Voldoening uit het subsidieapparaat

Marc Guelen studeerde Nederlands recht van 1986 tot 1993. Als ondernemer in de subsidiebranche is hij inmiddels eigenaar van drie succesvolle bedrijven.

Tekst: Dennis Arns Foto's: Dianne Meijssen

Waarom ben je ooit begonnen met de rechtenstudie?

"Eerst studeerde ik Technische Bedrijfskunde op de HTS in Eindhoven. Ik kom uit Wijchen, ging naar de middelbare school in Nijmegen op het Dominicuscollege. Ik keerde terug in Nijmegen en wilde naar de universiteit. Mijn zwager studeerde rechten en het leek me een leuke algemene studie, dus het was niet per se een heel bewuste keuze.

De studie ging vrij goed. Ik heb ernaast ook een poos Politologie gestudeerd. Dat heb ik twee jaar gedaan, maar dat werd wat druk. Ik wilde ook een beetje een leuke studententijd hebben. Ik heb uiteindelijk bijna zeven jaar over de studie gedaan. Net als toen ik begon met de studie, wist ik na mijn afstuderen nog steeds niet wat ik ermee wilde doen. Ik wist wel dat ik geen advocaat of rechter wilde worden."

"IK WAS ZELF NIET BEPAALD EEN STREBER EN BEN HEEL AARDIG TERECHT GEKOMEN"

Beviel de studie wel? "Ja hoor, ik vond het een leuke studie en ik ben er trots op dat ik het heb gedaan. Het is een mooie algemene opleiding. Maar ik voel me niet een echte jurist ofzo. Grappig genoeg studeren mijn dochters nu ook rechten, in Groningen en Leiden. Geen idee waarom, want ik had het er eigenlijk nooit over. Maar ze vinden het hartstikke leuk."

Hoe ben je in de subsidiewereld terecht gekomen? "Per toeval kwam ik na mijn afstuderen iemand tegen die subsidieadviseur was. Daar heb ik anderhalf jaar gewerkt en toen ben ik voor mezelf begonnen."

Dat is vrij snel. "Ja, maar het was altijd al mijn idee om zelf een bedrijf op te zetten. Ik wilde niet zozeer mijn hele leven in loondienst werken. Maar ik kwam echt per toeval in de subsidiebranche terecht, zoals nu eigenlijk ook mijn medewerkers - vaak met een technische of wetenschappelijke achtergrond - zonder voorkennis bij ons deze sector inrollen. Het zijn mensen die niet per se het lab in willen of de hele dag willen programmeren en zich breder willen ontwikkelen. Daarvoor wisten zij eigenlijk niet dat er zo'n enorme wereld achter subsidies schuilgaat."

Hoe ziet die subsidiewereld eruit? "Allereerst is subsidieadvies vandaag de dag heel anders dan toen ik bijna 30 jaar geleden begon. Toen was het vrij eenvoudig, er waren simpelweg veel minder subsidieprogramma's. Europa was nog niet zo aanwezig, klimaatverandering stond nog niet zo op de agenda als nu. Door de jaren heen is de subsidiewereld omvangrijker en complexer geworden. We krijgen subsidieaanvragen voor een heel breed spectrum aan instellingen: bijvoorbeeld academische ziekenhuizen, de maakindustrie, IT-bedrijven, multinationals en hun research & development-afdelingen en publieke instellingen zoals gemeentes. Daarvoor hebben we ook gepromoveerde wetenschappers in dienst, die de taal spreken van onze klanten. Het is mooi en zinvol werk. Kijk bijvoorbeeld naar de verduurzamingsvraagstukken die er liggen bij bedrijven of naar voorstellen voor ziekenhuizen omtrent het voorkomen van ziektes. Die aanvragen dienen wij in namens onze klanten en zo draag je bij aan mooie oplossingen. Dat geeft voldoening."

Wat spreekt jou zo aan in je werk? "Subsidies zijn een instrument van de overheid om iets te bewerkstelligen. Om iets te bereiken kan de overheid ook dwang opleggen, vanuit de wetgeving, maar ik vind wat wij doen natuurlijk veel

positiever. De overheid heeft honderden - misschien wel duizenden - subsidieprogramma's, van hele kleine provinciale projecten tot enorme Europese programma's. Je ondersteunt initiatieven met geld, zodat je zorgt dat er iets goeds gebeurt. Het onderzoeken en ontwikkelen van nieuwe medicijnen is bijvoorbeeld niet meteen winstgevend. Die kosten neemt de overheid door middel van subsidies in eerste instantie over. Zonder subsidies zou dat veel moeilijker worden."

Je bent er tot op de dag van vandaag werkzaam gebleven.

Bevalt het zo goed? "Zeker. Omdat ik het leuk vind, maar ook omdat het altijd goed is gegaan. En het ondernemerschap zorgt altijd voor iets nieuws. Een jaar of 15 nadat we begonnen hebben we een eerste bureau overgenomen. Dat was weer spannend op een nieuwe manier. Op een gegeven moment zijn we ook naar het buitenland gegaan, dat brengt ook weer een bepaalde dynamiek met zich mee. Inmiddels hebben we drie bedrijven met in totaal 200 medewerkers: Hezelburcht is ons adviesbureau, FirstBlue opereert vanuit Düsseldorf voor de Duitse markt en met OrangeX detacheren we mensen bij overheden voor subsidieverstrekking."

Heb je nog wel eens iets aan jouw juridische opleiding? "In algemene zin. Ik denk dat het een goede basis is. Ik krijg nog wel te maken met arbeidsrecht - omdat ik natuurlijk medewerkers in dienst heb - en contractenrecht bij overeenkomsten met klanten. Ik ben afgestudeerd in het vennootschapsrecht bij professor Maeijer, dus dan weet je in ieder geval hoe een BV en een holdingstructuur in elkaar zitten. Inmiddels zitten we ook in Duitsland en de Duitse wetgeving is weer heel anders dan hier. Juridische aspecten zitten eigenlijk overal. Dan heb je zeker iets aan die achtergrond."

Wat zou je huidige studenten en jonge alumni mee willen geven? "Nou, wat ik ook bij mijn personeel zie als ze hier binnenkomen: ze zijn zo jong. Toen wij afstudeerden waren we allemaal een stuk ouder. Zes jaar studeren was heel gebruikelijk. Nu zijn ze 22 en al bezig met goede punten en een cv opbouwen. Ze leggen zichzelf heel veel druk op. Geniet een beetje van je jonge jaren." Lachend: "Ik was zelf niet bepaald een streber en ben heel aardig terecht gekomen. Wat ik wil zeggen: ik denk dat het op meerdere manieren kan, jezelf ontplooiën."

Buiten rechte

Een groot deel van onze afgestudeerden komt niet in een juridisch beroep terecht. In de rubriek 'Buiten Rechte' komen Nijmeegse rechten alumni aan het woord die een carrière buiten de juridische sector.

Pand met universitaire geschiedenis

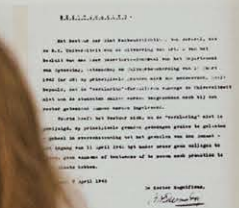
Het huidige pand van Hezelburcht was vroeger onderdeel van de Radboud Universiteit: de vroegere faculteit voor Geologie en Planologie was er gehuisvest. Nog steeds zijn er in het gebouw delen van de oude collegezaal in gebruik en hangen de rails waaraan de geografische kaarten de zaal in werden geschoven nog aan het plafond.

100 jaar F

1923

1940-1945

...aar Staatsrecht en rector
...nphuisen weigerde zijn
...king te verlenen aan
...er. Die vervolgens
...en verving door
...mesdorp, hoogleraar
...oud-vaderlands
...weigerde deze
...udenten een
...klaring aan de
...ter voor te leggen.
...elijke gevolg van
...ruze was dat de
...orbepaalde tijd
...best sluiten.

De Twe

In the Picture

100 jaar rechtenfaculteit tentoongesteld

Foto: Teun Brouwer

De Nijmeegse rechtenfaculteit viert haar 100-jarig bestaan met een tentoonstelling in de hal van het Grotiusgebouw. De expositie belicht de geschiedenis van de faculteit, en licht enkele belangrijke facultaire coryfeeën uit. Studenten, medewerkers en alumni (en toevallige passanten) kunnen genieten van oude foto's en verhalen die de geschiedenis van de faculteit tot leven brengen.

Blijf op de hoogte

faculteit-der-rechtsgeleerdheid
 radboud_rechtenfaculteit

Radboudrechtenfaculteit
 @RechtenNijmegen